

**Självständigt arbete i fördjupningsämnet svenska och
lärande**

15 högskolepoäng, grundnivå

**Flerspråkiga elevers lässtrategier
för att öka läsförståelsen**

*Multilingual students reading strategies to increase reading
comprehension*

**Reza Majidi
Beheshta Ataei**

Inriktning: Grundlärarexamen med inriktning mot arbete i
årskurs 4–6 240 högskolepoäng
Självständigt arbete i fördjupningsämne 15 HP
Datum för slut seminarium 2024-03-03

Examinator: Mikael Berger
Handledare: Manuela Lupsa

Förord

Denna kunskapsöversikt författades av Beheshta Ataei och Reza Majidi. Vi är studenter vid grundlärarprogrammet med inriktning på årskurserna 4–6 och har fördjupning svenska. Valet att rikta uppmärksamheten mot ämnet lässtrategier som ökar flerspråkiga elevers läsförståelse motiveras av våra egna andraspråksbakgrunder samt de utmaningar vi personligen har erfarit i samband med läsning. Trots vår begränsade formella behörighet som framtida lärare har vi kontinuerligt stött på elever vars modersmål inte är svenska.

Arbetsprocessen har omfattat fysiska möten på Malmö universitet samt digitala sammanträden via zoom, där vi planerat och utformat vår kunskapsöversikt. Skrivprocessen av kunskapsöversikten har rättvist fördelats, och vi har båda aktivt bidragit till författandet av översikten. För att systematiskt närma oss ämnet delade vi upp de tio utvalda studierna, där var och en av oss ansvarade för sammanfattningen av fem studier. Efter individuell genomgång har vi träffats för att jämföra och analysera likheter och skillnader mellan de studerade studierna. Kursens innehåll och skrivprocessen av denna kunskapsöversikt har bidragit till att stärka vår kompetens och ge ytterligare insikter som kan tillämpas i vår blivande profession som lärare för årskurserna 4–6.

Abstract

PISA-mätningar i svenska skolor har visat försämrat resultat i läsförståelse under de senaste tio åren. Denna kunskapsöversikt syftar till att undersöka hur lärare och flerspråkiga elever kan arbeta med lässtrategier för att förbättra läsförståelsen. Genom att belysa användningen av strategier som främjar läsförståelse strävar vi efter att skapa en grund för mer effektiva metoder som elever kan använda och lärare kan tillämpa.

För att genomföra denna översikt genomförde vi en systematisk sökning i olika databaser såsom ERIC, Swepub och Libsearch, baserat på vår valda frågeställning. Därefter valde vi ut tio relevanta studier för analys. Studierna analyserades tematiskt, vilket resulterade i två huvudteman: elevers användning av lässtrategier och lärarens tillämpning av lässtrategier i undervisningen. I översikten har vi tagit hänsyn till både lärar- och elevperspektiv.

Resultaten från översikten visar att de mest använda lässtrategierna bland flerspråkiga elever är omläsning, sammanfattning, användning av bakgrundkunskaper, morfologiska och textuella ledtrådar, metakognitiva strategier och återblicksstrategier. Från lärarperspektiv indikerar resultatet att tillämpningen av kollegial samverkan samt reciprocal teaching, kan öka läsförståelsen hos flerspråkiga elever. Resultaten från översikten visar också att användningen av lässtrategier gynnar både lärare och elever. Olika lässtrategier har olika syften och strävar efter att ge eleverna olika aspekter av läsförståelsen. Översiktens resultat framhåller även att lärarens stöd under lärandeprocessen och samarbete mellan lärare är viktigt för att implementera lässtrategier i undervisningen.

Nyckelord: Flerspråkiga elever, läsförståelse, lässtrategier

Innehållsförteckning

FÖRORD	2
ABSTRACT	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	4
1. INLEDNING	5
1.1 BEGREPPSDEFINITIONER	7
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	8
3. METOD OCH MATERIAL	9
3.1 SÖKPROCESS OCH SÖKKRITERIER	9
3.2 URVALSKRITERIER	10
3.2.1 SÖKTABELL	11
3.3 MATERIAL	13
3.4 ANALYSMETOD	18
4. RESULTAT	19
4.1 ELEVERS ANVÄNDNING AV LÄSSTRATEGIER	19
4.1.2 OMLÄSNING	20
4.1.4 MORFOLOGISKA OCH TEXTUELLA LEDTRÅDAR	21
4.1.5 METAKOGNITIVA LÄSSTRATEGIER	22
4.1.6 ÅTERBLICKSTRATEGI & VISUELL SCANNING	23
4.2 LÄRARENS TILLÄMPNING AV LÄSSTRATEGIER I UNDERVISNINGEN	24
4.2.2 KOLLEGIAL SAMVERKAN	24
4.2.3 RECIPROCAL TEACHING	25
4.2.4 MULTIMODALITET SOM EN ARBETSMETOD	25
5. SLUTSATSER OCH DISKUSSION	27
5.1 RESULTAT KOPPLAD TILL FRÅGESTÄLLNING	27
5.2 DISKUSSION	29
5.3 FÖRSLAG TILL FRAMTIDA FORSKNING	31
5.4 METODDISKUSSION	32
REFERENSER	33
BILAGA 1	35

1. Inledning

Läs- och skrivefärdigheter är en grundläggande byggsten för studieframgång och individuell utveckling. Läsförståelse är kärnan i kunskapsinhämtning och i informationsbearbetning. Om eleverna besitter en väl utvecklad läsförståelseförmåga bidrar det till förbättringar i olika ämnesområden och främjar livslångt lärande. Othman m.fl (2014) hävdar att läsförståelse och utveckling av lässtrategier är avgörande för alla elever men särskilt för flerspråkiga elever. För flerspråkiga är läsförståelse en nyckel för att förstå och kunna vara delaktiga i det svenska samhället, vardagslivet och skolan.

PISA mätningen som gjordes år 2022 av svenska elevers läsförståelse visade resultatet att svenska elever försämrat sitt resultat i läsförståelse och ligger på samma nivå som år 2012 (Skolverket, 2022). Resultatet från 2012 visade att svenska elever uppnådde sämsta resultatet hittills i läsförståelse. Läsförståelsemätningen som PISA utförde testade elevers förmåga att förstå, använda, utvärdera och reflektera över texter men även utveckla sina kunskaper och potential. Elevernas resultat presenterades utifrån åtta prestationsnivåer. Nivå 2 utgör enligt PISA en basnivå för läsförståelse som anses vara grundläggande för fortsatt lärande. Elever som befann sig på nivå 5 och över klarar av mycket komplicerade läsuppgifter. Resultatet visar att år 2022 når 24 procent av eleverna i svenska skolan inte upp till nivå 2, alltså den nivå som OECD definierar som basnivå för läsförståelse.

Det är relevant att studera lässtrategier för flerspråkiga elever eftersom det finns en tydlig koppling mellan läsförståelse och språklig kompetens. Flerspråkiga elever kan möta särskilda utmaningar när det gäller att förstå och tolka texter på ett främmande språk. Därför är det viktigt att undersöka hur lässtrategier kan anpassas och användas för att stödja dessa elever i deras lärande. PISA-mätningen från 2022 visar att svenska elever har försämrat sitt resultat i läsförståelse och ligger på samma nivå som år 2012. Detta indikerar att det finns ett behov av att förbättra elevernas läsförståelse, särskilt för elever som inte når upp till basnivån för läsförståelse enligt OECD:s definition. Genom att undersöka lässtrategier för flerspråkiga elever kan vi identifiera effektiva metoder för att förbättra deras läsförståelse och därigenom stödja deras språkliga utveckling. Detta är särskilt viktigt eftersom läsförståelse är en

grundläggande färdighet som är avgörande för elevernas fortsatta lärande och akademiska framgång.

I det centrala innehållet i svenska för årskurserna 4–6 nämns det att eleverna ska få ”Gemensam och enskild läsning. Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter från olika medier” (Skolverket, 2022). Undervisningen i svenska som andraspråk ska syfta till att utveckla kunskaper i det svenska språket. I en rapport från Skolverket (2023) betonas det att flerspråkiga elevers läs- och språkutveckling är viktigt för elevernas skolgång. Resultatet av rapporten belyser att läsning inte enbart är en fråga om att knäcka koden för att förstå ord. Det är även en nyckel till att öppna upp en värld av fantasifullt tänkande och ger möjlighet att fördjupa sig i svenskämnet.

Förmågan att läsa sträcker sig bortom enkel avkodning av ord. Det inkluderar också förmågan att läsa mellan raderna, att förstå det som inte alltid uttrycks explicit. Denna förmåga visar sig vara kritisk för elevernas framgång inom samtliga skolämnen. För att vara framgångsrik inom skolämnena är det en central del att kunna förstå det man läser i en text. Bortsett från att elever ska ha kunskap i att förstå enskilda ord är läsning en process där flera väsentliga komponenter som läsförståelse och ordförråd behöver vara utvecklade. Tobia & Bonifacci (2020) betonar att elevers läsförståelse är något som utvecklas under en lång tid. Skolan ska därmed bidra till att skapa goda förutsättningar för elever så att de kan utveckla sina kunskaper i att läsa, förstå och tolka olika typer av texter. Tobia & Bonifacci (2020) framhåller i sin studie att utvecklingen av lässtrategier i elevers undervisning kan stötta elevers läsförståelse.

Ämnesvalet till kunskapsöversikten kan knytas till våra personliga erfarenheter som flerspråkiga elever, som präglats av utmaningar relaterade till användningen av lässtrategier. Under vår skoltid har vi själva erfarit svårigheter med läsförståelse som en komponent för att förstå textinnehåll och utvidga våra läskunskaper. Eftersom vi själva har varit elever med annat modersmål än svenska vet vi vilka svårigheter som flerspråkiga elever kan möta i sin läsning. För oss har läsningen alltid varit en utmaning, då det innebär att lära sig ett nytt främmande språk och kunna läsa det på detta språk. Övergången från ett arabiskt alfabet som används i vårt

förstaspråk till ett latinskt alfabet har också varit ett hinder, eftersom vi inte hade någon erfarenhet av dessa bokstäver. Mot bakgrund av våra erfarenheter författades denna kunskapsöversikt med avsikten att systematiskt undersöka och analysera vilka strategier som ökar flerspråkiga elevers läsförståelse.

1.1 Begreppsdefinitioner

Läsutveckling refererar till ett övergripande förlopp där man som individ förbättrar sina förmågor inom läsning. Det kan handla om många olika saker som till exempel förmågan att tolka och förstå ord, förmågan att avkoda ord och att utveckla en förhöjd läsförståelse (Lindholm ,2019).

Läsförståelse avser att man har förmågan att förstå och tolka textinnehåll. Detta betyder att som läsare kan man se detaljer i en text, göra kopplingar och dra slutsatser på det som man har läst. Om man besitter en bra läsförståelseförmåga så kan man behandla och samla information från texten (Skolverket ,2016).

Lässtrategier används som varierade procedurer och tillvägagångssätt av läsaren för att tolka och förstå text. Läsaren tar hjälp av strategier för att bearbeta information från texten. Exempel på lässtrategier kan vara omläsning, användning av bakgrundkunskaper, morfologiska ledtrådar och textuella ledtrådar (Lindholm ,2019).

Multimodalitet refererar till användningen av flera kommunikationsformer för att kunna förmedla information. Begreppet inkluderar användningen av ljud, text, bild och video som former av kommunikation (Marzban & Fábíán, 2022).

Reciprocal teaching är en undervisningsstrategi som innebär att eleverna samarbetar i mindre grupper. Denna strategi används för att eleverna ska förbättra sin förståelse av olika texter genom att klargöra oklarheter, ställa frågor och samla in viktig information om texten. När eleverna använder dessa olika strategier stärker eleverna sin förståelse av texter och utvecklar sin läsförståelseförmåga (Lindholm, 2019).

2. Syfte och frågeställning

Denna kunskapsöversikt strävar efter att bidra till förståelsen av hur flerspråkiga elever kan använda olika strategier för att främja sin läsförståelse. Syftet med översikten understryker lärarens roll i att tillämpa olika undervisningsmetoder för att stödja läsförståelsen hos flerspråkiga elever. För att uppnå detta syfte har vi gjort en sammanställning och redogörelse av tio nationella och internationella vetenskapliga studier. Mot denna bakgrund formulerar vi följande frågeställning.

- *Hur kan lärare och flerspråkiga elever arbeta med lässtrategier för att öka läsförståelsen?*

3. Metod och material

I detta avsnitt redovisar vi processen att söka efter relevanta studier kopplade till kunskapsöversiktens frågeställning. Vår frågeställning har varit grunden för sökorden och insamlingen av materialet. I nedanstående kapitel redogörs också för de tio studier som utgör materialet i kunskapsöversikten.

3.1 Sökprocess och sökkriterier

Informationssökningen för denna kunskapsöversikt genomfördes i databaserna Eric, Swepub och Libsearch. Internationella studier hämtades från databaserna Eric och Libsearch. Nationella studier samlades in från Swepub, som tillhandahåller publikationer från svenska lärosäten och institutioner. Materialet för kunskapsöversikten samlades in genom en systematisk sökning, där sökningen av studier var begränsad publikationer som var peer reviewed. Ytterligare begränsningar inkluderade årtal där vi begränsade tidsspannet till 2014–2024 för att säkerställa att forskningen var aktuell. Vid den första sökningen med sökorden *lässtrategier* och *flerspråkiga elever* fick vi 440 träffar. Vi fattade ett beslut om att använda orden *och* samt *för* till i syfte att göra avgränsningen mer omfattande vilket då gav tre sökresultat. Resultatet blev då att en studie uppfyllde kunskapsöversiktens relevanskriterier. Tankeprocessen bakom urvalsprocessen var att hitta studier som var relevanta och av hög kvalité som kunde bidra till besvarandet av kunskapsöversiktens frågeställning. Den valda studien uppfyllde dessa kriterier genom att studien var relevant för vårt ämne, som berörde flerspråkiga elever samt lässtrategier som ökar läsförståelsen. Det innebar att studien behandlade ämnen som var kopplade till kunskapsöversiktens innehåll. Ytterligare kriterier som studien uppfyllde var att studien hade hög kvalité och hade genomförts enligt vetenskapliga standarder. Med det avses att studien hade genomgått en peer review- process och publicerats enligt årtalen som denna kunskapsöversikt utgått från. Urvalen av alla studier gjordes genom att läsa abstract, inledning och nyckelord för att kontrollera studiernas relevans och sammankoppling i förhållande till kunskapsöversikten. En inledande granskning av artiklarna utgjordes av att vi läste dem i sin helhet för att kunna göra ett urval baserat på olika perspektiv på användningen av lässtrategier.

Med utgångspunkt i vår frågeställning om lässtrategiers betydelse för de flerspråkiga elevernas läsförståelse, kunde vi identifiera olika perspektiv.

De resultat som framkom vid sökningen har kontinuerligt dokumenterats i en tabell (se söktabell). Tio vetenskapliga studier har noggrant valts ut och använts i författandet av denna kunskapsöversikt. Vid den första sökningen användes sökorden lässtrategier och läsförståelse, som kombinerades med sökorden andraspråkselever och flerspråkiga. Denna sökstrategi var avsedd att generera studier som undersöker främjandet av flerspråkiga elevers lässtrategier samt läsförståelse.

Vid sökandet av internationella publikationer på engelska har sökorden översatts för att få ett bredare perspektiv i samband med kunskapsöversiktens frågeställning. Då användes sökorden *reading strategies* och *second language learners*. Sökorden kombinerades även här med *OR* och *AND* för att avgränsa sökningarna av internationella studier. Orsaken till att dessa sökord valdes var för att kunskapsöversikten handlar om flerspråkiga elever och deras användning av lässtrategier för att öka deras läsförståelse. Anledningen till att kombinera sökorden *läsförståelse* och *lässtrategier* gjordes för att begreppen har en koppling till användningen av lässtrategier vid utveckling av läsförståelse.

3.2 Urvalskriterier

Studiernas urval utgick från relevansen för årskurserna F-6 som var en grundläggande utgångspunkt i kunskapsöversikten. Exempel på detta är Lindholms (2019) studie *Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska. Om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet*. Studier som handlade om flerspråkiga elevers lässtrategier som var riktade åt andra årskurser som till exempel gymnasiet valdes bort eftersom de inte var relevanta för åldersgruppen.

Ett av våra kriterier var att använda internationella studier för att få en djupare förståelse för vilka lässtrategier som andraspråkselever i andra länder använder för att få en djupare läsförståelse. Kunskapsöversikten innehåller nio studier från anglosaxiska länder och en studie från Sverige. Ett exempel på en internationell studie är Jalil & Afzali (2020) *The Effect of Second Language Reading Strategy*

Instruction on Young Iranian EFL Learners' Reading Comprehension. Studien ger en inblick i hur persiska grundskoleelever undervisas i lässtrategier för att kunna tillämpa dessa strategier i sin läsning.

Vår sökprocess mynnade ut i ett underlag av totalt sjutton studier som var relevanta för kunskapsöversikten. Men kriterierna för kunskapsöversikten var att den skulle innehålla 10 vetenskapliga studier. Efter noggrann omläsning av titel, abstract, metod och resultat kunde 7 studier tas bort med anledning av att resultatet och åldersinriktningen inte var överensstämmande med kunskapsöversiktens frågeställning och inriktning. Studierna valdes utifrån referegranskningen "peer review" som innebär att våra valda studier har granskats av ämnesexperter innan publicering och användning. Urvalen av alla studier gjordes genom att läsa abstract, inledning och nyckelord för att se om studierna var relevanta för vår kunskapsöversikt.

3.2.1 Söktabell

Datum	Databas	Sökord	Begränsningar (år, peer- review...)	Antal träffar	Valda studier (utifrån relevans för frågeställning)
2023-11-07	Libsearch	Lässtrategier FÖR andraspråkselever OCH Flerspråkiga elever	Peer- reviewed 2019	440	Lindholm, Anna (2019) Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet
2023-11-07	Eric	Second language learners AND reading strategies AND middle school.	Peer- reviewed 2020	20	Fathi, Jalil & Afzali, Maryam (2020) The Effect of Second Language Reading Strategy Instruction on Young Iranian EFL Learners' Reading Comprehension

2023-11-07	Eric	Reading strategies AND reading comprehension AND primary school	Peer- reviewed 2020	44	Tobia, Valentina & Bonifaccis Paola (2020) Look back at Text or Rely on Memory? Efficacy of Reading Comprehension Strategies in good and Poor Oral Comprehenders.
2023-11-07	ERIC	Reading strategies AND primary school	Peer- reviewed 2022	4	Yan Jing & Cai Yuyangs (2022) Teachers' Instruction of Reading Strategies and Primary School Students' Reading Literacy: An Approach of Multilevel Structural Equation Modelling
2023-11-07	ERIC	Reading strategies AND reading comprehension AND primary school	Peer-reviewed 2014	66	Othman, Yahya, Mahamud, Zamri & Jaidi, Noradinahs (2014), The Effects of Metacognitive strategy in Reading Expository
2023-11-10	Eric	Reading strategies AND second language learners	Peer- reviewed 2019	45	Acosta, Karen (2019) The reading comprehension strategies of second language learners: A spanish- english study
2024-02-10	ERIC	Reciprocal Teaching and Reading Comprehesion	Peer- reviewed 2022	8	Bilici, Ozlem Utku & Subasi, Gonca, (2022) EFL Learners' Metacognitive Awareness of Global Reading Strategies and L2 Reading Comprehension Skills: The Efficacy of Reciprocal Teaching
2023-11-20	ERIC	Reading strategies OR second language learners	Peer- reviewed 2022	5	Marzban, Sheida & Gyöngyi, Fábían (2022). Second language learners

					reading strategies. The case of intersemiotic relations
2023-11-20	ERIC	Reading strategies AND reading comprehension AND primary school	Peer- reviewed 2020	66	Taryn Moir, James Boyleb & Lisa M. Woolfson (2020). Developing higher-order reading skills in mainstream primary schools: A metacognitive and self-regulatory approach
2023-11-20	Libsearch	Reading in first OR second language	Peer- reviewed 2017	20	Lyngfelt, Anna (2017). Reading in your first and second language. On the use of prior knowledge when processing fictional texts at school

3.3 Material

I kunskapsöversikten har det valts tio studier nio av studierna är internationella och en nationell.

1. I Anna Lindholms avhandling *Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska. Om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet från 2019* undersöker hon läsförståelsen hos mellanstadieelever med flerspråkig bakgrund. Studiens fokus är mellanstadieelevers användning av olika lässtrategier. Avhandlingen visar tre perspektiv på läsutveckling hos flerspråkiga elever som är främjande för deras läsförståelse. Avhandlingen undersöker läsutveckling utifrån undervisning, läsutveckling, och individperspektiv. De nämnda perspektiven betonar vikten av att integrera varierade lässtrategier och anpassa undervisningen för att stödja elever med flerspråkig bakgrund. Studien undersöker den didaktiska metoden *reciprocal teaching* (RT -strategier) som är en strategi som används för att utveckla elevers läsförståelse genom interaktion och samarbetsbaserade metoder. Avhandlingen betonar även att undervisningen bör inkludera förståelse för att textinnehållet bör

anpassas för språkligt och kulturellt heterogena elevgrupper. I avhandlingen utvärderas elevernas läsförståelse med diagnostiska läs- och skrivprov och avhandlingen diskuterar utmaningar med testets validitet och reliabilitet. Studien betonar vikten av att noga beakta testets utformning och elevernas svårigheter för korrekt tolkning. Resultatet visar vikten av varierade lässtrategier som kognitiva, metakognitiva och sociala/affektiva strategier och anpassad undervisning för att stödja flerspråkiga elever.

2. I Jalil Fathi & Maryam Afzalis studie *The Effect of Second Language Reading Strategy Instruction on Young Iranian EFL Learners' Reading Comprehension* från 2020 undersöks effekten av att implementera lässtrategier i engelskundervisning för persiska elever i åldrarna 11–13. I studiens undersökning delades eleverna in i två grupper, som var experimentgrupp och kontrollgrupp. Under en 12-veckors period fick experimentgruppen undervisning av lässtrategier medan kontrollgruppen hade vanlig undervisning, det vill säga ingen undervisning inom lässtrategier. I läskomponenten Cambridge Preliminary English Test skulle elevernas läsförståelse utvärderas. Resultatet av studien visar att eleverna i exempelgruppen som hade fått undervisning i lässtrategier presterade bättre än kontrollgruppen i läsförståelse. Studiens resultat belyser även positiva följder med att använda lässtrategier i undervisningen. Resultatet visar också att flerspråkiga elevers ordförråd och läsförståelse utvecklas vid undervisning av lässtrategier.

3. I Valentina Tobia och Paola Bonifaccis kvantitativa studie från år 2020 *Look Back at Text or Rely on Memory? Efficacy of Reading Comprehension Strategies in Good and Poor Oral Comprehenders* undersöker de minnesstrategier som används av barn i grundskolan, beroende på deras årskurs och typ av text (faktatext vs berättande text) för att förstå muntliga texter. Studien var kvantitativ och involverade 1417 elever som genomförde ett standardiserat test för att bedöma läsning och förståelse av muntliga och skriftliga texter. Under läsförståelseuppgifter registrerade forskaren om eleverna svarade utifrån minnet eller valde att titta tillbaka på texten. Resultatet av studien indikerade att barn i grundskolan tenderade att använda minnesstrategier där de svarade på frågor som gällde en berättande text. Däremot, vid arbete med faktatexter, använde elever med en svag muntlig förståelse oftare en återblicksstrategi vilket innebär att de tittade tillbaka på texten för att hitta

svar, medan elever med en god muntlig förståelse i högre grad använde metakognitiva strategier. Detta innebar att de använde en mer övergripande förståelse av texten för att svara på frågor.

4. I Yahya, Othman, Zamri, Mahamud, & Noradinahs Jaidi, studie *The Effects of Metacognitive Strategy in Reading Expository Text* från 2014 analyserades elevers prestationer i läsförståelse. 60 elever vid en grundskola i Brunei deltog i undersökningen, där de uppmanades att använda metakognitiva strategier under lektionerna. Forskarna jämförde effekten av dessa strategier med konventionella strategier och fann en signifikant skillnad i läsförståelse mellan de två grupperna. Deltagarna delades in i en kontrollgrupp och en experimentgrupp, och resultaten visade att användningen av metakognitiva lässtrategier ledde till förbättrad förståelse av faktatexter jämfört med användning av konventionella strategier.

5. I Utku, Bilici Ozlem & Gonca Subasi, studie *EFL Learners' Metacognitive Awareness of Global Reading Strategies and L2 Reading Comprehension Skills: The Efficacy of Reciprocal Teaching* från 2022 undersöker effekterna av strategianvändning, specifikt genom reciprok undervisning på turkiska elevers metakognitiva medvetenhet och användning lässtrategier samt deras läsförståelse på engelska som ett främmande språk. Reciprok undervisning är en förståelseförändrande metod som involverar fyra huvudstrategier: förutsägelse, frågande, förtydligande och sammanfattning. Denna metod syftar till att ge eleverna möjlighet att aktivt engagera sig med texter och utveckla sina förståelse färdigheter. Studien utgick från två forskningsfrågor och deltagarna genomgick strategiinstruktion under en period av 10 veckor. Data samlades in genom användning av MARSİ (Metacognitive Awareness of Reading Strategies Inventory) och tre läsförståelsetester. Resultaten av studien visade på signifikanta skillnader, vilket stödde tidigare forskning som visat att lässtrategier är vanligt förekommande bland elever som lär sig ett främmande språk. Dessutom visade studien att deltagarnas läsförståelse förbättras genom användning av lässtrategier i undervisningen. En annan sak som resultaten från studien visade var också att reciprok undervisning bör integreras i undervisningen för att främja flerspråkiga elevers läsförståelse. Det betonades att lärare bör överväga att inkludera reciprok

undervisning i sina lektioner för att öka elevernas engagemang och motivation i lärandet.

6. I Karen Acostas studie *The reading comprehension strategies of a second language learner: A Spanish-English study* från 2019 undersöker hon engelsktalande elever i åldrarna 10–12 med spanska som andraspråk. Studien undersöker elevernas användning av läsförståelsestrategier vid läsning av en utvald multimodal text på sitt andraspråk. Studien utfördes på elever som befann sig på tre olika språkfärdighetsnivåer: låg, mellan och hög av sina språkfärdigheter. Resultatet av denna studie visar att eleverna använde förståelsestrategier som var att kunna förutspå, ställa frågor och reda ut oklarheter i texten oavsett kunskapsnivå i läsförståelse. Ett annat resultat från studien visar att eleverna använde liknande lässtrategier inom sitt första språk som de gjorde vid läsning på sitt andraspråk. Detta inkluderade strategier som fokus på ordförråd, läsförståelse och översättning.

7. I denna kvantitativa studie utförd av Yan Jing & Cai Yuyangs från 2022 *Teachers' Instruction of Reading Strategies and Primary School Students' Reading Literacy: An Approach of Multilevel Structural Equation Modelling* studien bygger på analys av PIRLS-resultat i Singapore och har sin teoretiska grund i "situation model theory". Studien utforskar lässtrategier ur olika perspektiv och definierar läsförståelse på två nivåer: mikro (ord, satser, meningar) och makro (textstruktur). Läskompetensen påverkas av både lärarens och elevernas variabler på olika nivåer. Bland dessa variabler visade det sig att lärarens undervisning i lässtrategier hade betydande effekter på elevernas läskompetens. Studien visar att undervisning i lässtrategier bidrog till främjandet av elevernas läsfärdighet. Särskilt betydelsefullt var att undervisningen på makronivå hade en signifikant inverkan på läskompetensen, även hos yngre barn

8. I Sheida Marzban & Gyöngyi Fábians studie *Second language learners' reading strategies. The case of intersemiotic relations* från 2022 undersöker de hur ungerska elever i årskurs 3 fick arbeta med att använda fiktiva texter på engelska i undervisningen. Det vill säga texter som är påhittade för att främja elevernas läsning. I undervisningen fick flerspråkiga elever använda undervisningsmaterial som användes av förstaspråkselever. Det var arbetsböcker, texttyper och skönlitteratur.

Detta arbetssätt förväntades att få flerspråkiga elevers motivation och färdighet att öka. Studiens resultat visar att elevernas läsförmåga utvecklades när de kunde tillämpa sina förkunskaper. Det visade sig genom att eleverna läste längre texter med högre svårighetsgrad och utvecklade självständighet i sitt läsande. Studien visar att det fanns skillnader hos flerspråkiga elever när det gällde deras språkfärdigheter i en stor klass och den faktiska kunskap de hade baserat på sina tidigare erfarenheter. I studien framkommer det att eleverna inte visade alla sina kunskaper som de fått av tidigare upplevelser och erfarenheter i helklass. Slutligen visar resultat att användningen av multimodala texter stärker elevernas uppmärksamhet och kognitiva processer.

9. I Taryn Moir, James Boyleb & Lisa M. Woolfsons studie *Developing higher-order reading skills in mainstream primary schools: A metacognitive and self-regulatory approach* från 2020 utfördes på 74 elever i årskurs 5. I studien undersökte författarna effekten av att använda SHORS ((Strathclyde Higher Order Reading Skills) som en lässtrategi i undervisningen. SHORS är en metod som fokuserar på att utveckla högre ordningens läsförmågor, såsom att förstå och tolka texter på ett djupare sätt. Eleverna delades in i två grupper: en grupp som fick undervisning med SHORS och en kontrollgrupp som inte fick det. Båda grupperna genomgick ett förtest för att mäta deras läsförmåga innan undervisningen började. Efter undervisningen genomfördes ett eftertest för att se om det fanns några förändringar i elevernas läsförmåga. Resultaten visade att eleverna som fick undervisning med SHORS hade en signifikant förbättring i sina läsförmågor jämfört med kontrollgruppen. Denna förbättring var särskilt tydlig när det gällde elevernas motivation för att läsa, deras läsvanor och deras förmåga att förstå och tolka texter på ett djupare sätt.

10. I Anna Lyngfelts studie *Reading in your first and second language. On the use of prior knowledge when processing fictional texts at school* från 2017 undersöker tolv klasser i årskurs tre med elever som hade ett annat modersmål än svenska. De flerspråkiga eleverna fick använda 24 texter på sitt förstaspråk i svenskundervisningen. Syftet med studien var att låta eleverna använda skönlitterära texter som överensstämmer med deras tidigare kunskaper. Detta för att se om användningen av undervisningsmaterialet i elevernas förstaspråk främjar elevernas läsning, motivation och kunskaper i sitt andraspråk. Studiens resultat visar att

användning av texter på elevernas förstaspråk i svenskundervisningen främjade deras kunskaper i det svenska språket. Detta genom att eleverna kunde ta användning av sina tidigare kunskaper, som resulterade i att eleverna kunde läsa längre texter. Eleverna kunde även skriva dubbelt så långa och utförliga texter mer självständigt.

3.4 Analysmetod

Metoden som tillämpades i kunskapsöversikten för att analysera materialet inspirerades av Braun och Clarkes (2006) tematiska analysmetod, som betraktas som en grundläggande metod för systematisk sammanställning av empiriskt material (Braun & Clarke, 2006). Metoden består av sex faser: *familiarizing yourself with your data*, *generating initial codes*, *searching for themes*, *reviewing themes*, *defining and naming themes* och *producing report*.

I den första fasen, *familiarizing yourself with your data*, analyserades studierna i samband med kunskapsöversikten och dess frågeställning. Samtidigt hölls kontinuerliga diskussioner och anteckningar för att upptäcka mönster i studierna som var relevanta för vidare analys. Den andra fasen, *generating initial codes* involverade en återgång till den insamlade informationen för att inleda en sortering av väsentlig information från studierna. I den tredje fasen, *searching for themes* identifierades olika teman baserat på det insamlade materialet och utgjorde grunden för resultatdelen av kunskapsöversikten.

Första temat som vi identifierade var elevers användning av lässtrategier. Till detta tema kunde vi koppla 8 studiers undersökning och resultat. Kunskapsöversiktens andra identifierade tema blev lärarens tillämpning av lässtrategier i undervisningen. Till detta tema kunde vi koppla 7 studiers undersökning och resultat

I den fjärde fasen, *reviewing themes*, utförde vi en kontroll av de valda temana för att se om de passade ihop med vårt insamlade material. Detta genomfördes genom en tabell som kategoriserade vår datainsamling. Vidare till den femte fasen, *defining and naming themes*, granskade vi temana mer djupgående för att relatera dem mer noggrant till kunskapsöversiktens frågeställning. Vi ändrade sedan namnen på teman ett par gånger för att få fram de mest relevanta och passande temana för

kunskapsöversikten. Slutligen genomförde vi den sjätte fasen, producing the report, vår analys, vilken bygger på tematiseringen.

4. Resultat

I denna del av kunskapsöversikten redogörs resultatet utifrån materialanalysen i relation till de utvalda temana som är *elevers användning av lässtrategier och lärarens tillämpning av lässtrategier i undervisningen*.

4.1 Elevers användning av lässtrategier

Lindholm (2019) framhåller i sin avhandling att begreppet lässtrategier används för att uppnå förståelse av innehållet i en text. Lässtrategier kan ses som en teknik eller som en plan där elever utnyttjar olika metoder för att ta del av den information de behöver i en text, oberoende av vad syftet med läsningen är. Lindholm (2019) lyfter att för att elevers användning av lässtrategier ska utvecklas krävs det att undervisningen innehåller stöttande moment som erbjuder elever olika verktyg för att förstå texten och kunna tänka strategiskt vid läsning. För att eleverna ska ha verktyg att lösa problem som uppstår vid läsning bör lässtrategier användas i undervisningen, detta för att kunna hjälpa eleverna med hur de ska bemöta textinnehållet. De lässtrategier som flerspråkiga elever ofta brukar tillämpa vid svårigheter i sin läsning är enligt Lindholm (2019), Acosta (2019) Fathi & Afzali (2020), Othman m.fl. (2014) Tobia & Bonifacci (2020) Marzban & Fábíán (2022), Yan & Cai (2022) samt Lyngfelt (2017) följande:

- Omläsning
- Sammanfattning
- Användning av bakgrundskunskaper
- Morfologiska ledtrådar
- Textuella ledtrådar
- Metakognitiva strategier
- Visuell scanning
- Återblicksstrategi

Vi har i kopplat ihop vissa lässtrategier här för att visa hur de kan användas tillsammans för att ge en mer omfattande förståelse av texten. Till exempel, omläsning, sammanfattning och användning av bakgrundskunskaper används tillsammans för att förstå texten genom att koppla den till egna erfarenheter och tidigare kunskaper. Morfologiska ledtrådar och textuella ledtrådar används tillsammans för att förstå texten genom att analysera ordens beståndsdelar och struktur, för att sedan använda informationen i texten för att förstå ord och begrepp. Dessa strategier kan också användas tillsammans för att ge en mer omfattande förståelse av texten. Återblicksstrategi och visuell scanning har vi valt att koppla ihop för att dessa olika strategier illustrerar hur elevernas individuella förutsättningar och textens egenskaper kan påverka deras strategival, samt hur olika strategier kan komplettera varandra för att stödja elevernas läsning.

4.1.2 Omläsning, sammanfattning och användning av bakgrundskunskaper som en lässtrategi

Omläsning beskriver Lindholm (2019) som en strategi som är mest förekommande då elever läser om ett ord eller stycke som de upptäcker är komplicerat. För att klargöra innebörden av ordets betydelse utforskar eleven det genom att återvända till tidigare avsnitt i texten i syfte att finna en eventuell förklaring eller hänvisning till ordet. Även Acosta (2019) betonar vikten av lässtrategier i sin studie och framhäver att användningen av sammanfattning som en lässtrategi är kopplad till utnyttjandet av bakgrundskunskaper. Eleverna relaterar textinnehållet och ord till personer i deras sociala omgivning. Eleverna etablerar kopplingar mellan texten och sina egna personliga egenskaper, erfarenheter och förkunskaper. Ett exempel kan utgöras av situationen då en elev läser om en karaktär i en text som delar liknande personlighetsdrag med elevens föräldrar eller andra nära bekanta. Eleven kan också relatera textinnehållet till specifika händelser som har inträffat i deras eget liv. Ett ytterligare exempel är när eleven läser om fotboll och kan koppla samman detta med sina egna erfarenheter som involverar just fotboll. Acosta (2019) påvisar i sin studie att genom att skapa dessa personliga kopplingar underlättas förståelsen av svåra ord och detta främjar därmed elevens utveckling inom läsning.

Användning av bakgrundskunskaper som lässtrategi är att kunna koppla textinnehållet till egna erfarenheter och kännedom av språkliga kopplingar för att kunna upptäcka likheter och skillnader mellan förstaspråk och andraspråk. Ämneskunskaper kan också användas som bakgrundskunskap, till exempel om eleven har förkunskaper om ett specifikt ämne blir det lättare att förstå och tolka en text. Lindholm (2019) visar att användning av bakgrundskunskaper är en strategi som stöttar flerspråkiga elever och motiverar dem att lära sig nya ord som de möter i sin läsning. Lindholm (2019) menar att aktiva bakgrundskunskaper hos flerspråkiga elever är viktigt för att dessa kunskaper kan användas för att kompensera en inte fullt utvecklad språklig förmåga. I enlighet med Lindholms studie (2019) så genomförde Lyngfelt (2017) en studie där flerspråkiga elever använde 24 skönlitterära texter på sitt förstaspråk i svenskundervisningen, vilket visar på användningen av bakgrundskunskaper som en resurs i läsningen för flerspråkiga elever. Eleverna fick läsa böckerna i undervisningen för att sedan arbeta med uppgifter som innehöll textskrivning, läs- och hörförståelseuppgifter samt diskussioner och gruppövningar. Resultatet av studien visar att eleverna uppvisade förbättrad läsförståelse, inklusive ett utökat ordförråd och en fördjupad förståelse av textinnehållet i svenska på grund av att eleverna använde skönlitterära texter på sitt förstaspråk. Studien visar dessutom att eleverna fick en ökad förmåga att dra slutsatser från de texter de läste på sitt första språk.

4.1.3 Morfologiska och textuella ledtrådar

Lindholms (2019) studie visar att morfologiska ledtrådar är en lässtrategi som flerspråkiga elever använder vid läsning, då denna strategi används genom att eleverna försöker förstå ett ords betydelse genom att se på ordets beståndsdelar. Strategin textuella ledtrådar enligt avhandlingens resultat används av elever på så sätt att eleverna utnyttjar den information som finns i texten för att komma fram till vad ordet betyder. Acostas (2019) studie tar också upp användningen av textuella och morfologiska ledtrådar. Resultatet från studien visar att elever aktivt utnyttjar den information som presenteras i texten för att förstå innebörden av okända ord. Genom att dra slutsatser och göra kopplingar mellan den befintliga informationen och det nya materialet, blir eleverna bättre rustade att förstå och tolka texter på olika språk. Dessa två strategier, morfologiska och textuella ledtrådar, kompletterar varandra och

ger eleverna en mångsidig förståelse för att navigera genom komplexa texter och öka sin läsförståelse.

4.1.4 Metakognitiva lässtrategier

Fathi & Afzali (2020) utförde en studie kopplad till lässtrategier bland persiska flerspråkiga elever där de implementerade lässtrategier i engelskundervisningen. Studien utfördes på elever i årskurs 4–6 under en tidsperiod på två veckor. Resultatet av denna studie visar att de mest förekommande lässtrategierna som eleverna använde var den metakognitiva strategin. Den metakognitiva strategin syftar till att elevens förmåga att tänka metodiskt ska öka och att eleven ska utveckla sin förståelse för textens innehåll. Studien framhåller tre steg av läsning som förekommer vid användning av metakognitiva strategier. Genom att strategiskt tillämpa de tre stegen av läsning, nämligen före, under och efter läsning, kan läsaren aktivt närma sig texten och maximera förståelsen. Innan läsningen gör läsaren en förhandsgranskning av textens innehåll för att skapa en övergripande förståelse och skapa förväntningar. Under själva läsningen fokuserar läsaren på att analysera och hantera eventuella svåra ord och begrepp, vilket stärker kopplingen mellan text och begreppsförståelse. Efter avslutad läsning går läsaren igenom texten genom att sammanfatta huvudidéer, dra slutsatser och göra personliga bedömningar. I Othmans m.fl. (2014) studie framhålls även användningen av metakognitiva strategier där syftet är att öka elevernas förmåga att tänka metodiskt och förbättra förståelse av textinnehållet med hjälp av de tre stegen av läsning. Othman m.fl. (2014) visar i sin studie i enlighet med Fatih & Afzali (2020) att nyttjandet av metakognitiva strategier vid läsning ger tre fördelar. Fördelarna är att en läsare kan få förutsättningar att utvecklas till en god tänkare. Othman m.fl. (2014) framhåller att det kan leda till att eleven höjer sin förståelseförmåga och kan styra sin inlärning. Nyttjandet av metakognitiva strategier främjar även social interaktion och lärande, som leder till förhöjt självförtroende och bättre motivation hos eleverna.

I enlighet med Othman m.fl. (2014) så visar Fatih & Afzalis (2020) studie tydligt att metakognitiva lässtrategier ger betydande fördelar för flerspråkiga elevers läsförståelse. Dessa fördelar inkluderar inte bara utvecklingen av kritiskt tänkande utan också en förbättrad förmåga att aktivt styra den egna inlärningen. Dessutom

understryker studien att användningen av dessa strategier leder till ökad effektivitet i flerspråkiga elevers språkinlärningsprocess. Den betonar att dessa strategier inte bara gynnar förståelsen av texten utan också främjar en mer allmän och självreglerande lärandeprocess hos eleverna.

4.1.5 Återblickstrategi & visuell scanning

Flerspråkiga elevers verbala förmåga har en stark påverkan på deras läsförståelseförmåga. Tobia & Bonifaccis (2020) studie undersökte olika minnesstrategier som användes av grundskoleelever när de läste. Tobia & Bonifaccis (2020) resultat visade att elever som hade en lägre verbal förmåga använde sig av återblicksstrategi medan elever med högre verbal förmåga tenderade att använda mer metakognitiva strategier. Valet av strategi bland eleverna varierade också beroende på vilken typ av text eleverna läste. Innehållet i en berättande text visade sig vara lättare att komma ihåg för eleverna än innehållet i en faktatext. Marzban & Fábíán (2022) studie visar att flerspråkiga elever använder visuell scanning-metod, som är en lässtrategi där läsaren granskar och söker i texten med fokus på visuella element som grafik, rubriker och bilder. Målet med denna lässtrategin är att eleverna snabbt ska få en övergripande förståelse av textens innehåll.

4.2 Lärarens tillämpning av lässtrategier i undervisningen

För att elever ska kunna uppnå en djupgående och effektiv läsförståelse är det nödvändigt att de förvärvar och tillämpar en mångfald av lässtrategier och metoder. Dessa strategier och metoder bör integreras i undervisningen för att ge eleverna möjlighet att effektivt tillämpa dem i sin läsning. Enligt Othman m.fl. (2014) är en brist på kunskap, lågt självförtroende och otillräcklig kompetens inom användningen av lässtrategier bland lärare faktorer som negativt påverkar deras förmåga att undervisa eleverna i dessa strategier. Detta kan i sin tur hämma elevernas läsförståelseförmåga då de inte får tillräckligt med stöd och vägledning för att utveckla sina läsförmågor.

4.2.1 Kompetensutveckling

I Othman m.fl. (2014) studie, där läraren har förvärvat kompetens och utbildning inom metakognitiva lässtrategier som inkluderade de tre stegen av läsning (före, under och efter läsning), så kunde läraren förmedla värdefulla kunskaper som eleverna kunde tillämpa i sin läsning. Resultaten av studien visade på en förbättring av elevernas förmåga att tolka och förstå texter på en djupare nivå. Vidare betonar Othman m.fl. (2014) att en lärarens lektion bör innehålla en explicit undervisning av lässtrategier, vilket är en central metod för att främja elevernas förmåga att läsa och förstå texter.

4.2.2 Kollegial samverkan

Enligt Yan & Cais (2022) studie har en kollegial samverkan mellan lärare visat sig vara en betydande faktor för att främja flerspråkiga elevers läsförståelseförmåga. Yan & Cai (2022) betonar att lärarsamarbetet utgör en central del av undervisningen och har en betydande inverkan på flerspråkiga elevers läsförståelse på både makro- och mikronivå. Genom att pedagoger får möjlighet att observera, samarbeta och dela erfarenheter med varandra, visar studien att detta ger lärarna möjlighet att utveckla sina egna kompetenser och samtidigt främja sin undervisning av lässtrategier för eleverna.

4.2.3 Reciprocal teaching

Bilici & Subasi (2022) genomförde en studie för att undersöka effektiviteten av reciprok undervisning (RT) som är ett program som fokuserar på läsförståelsestrategier. Programmet syftar till att ge eleverna möjlighet att självständigt använda lässtrategier med minimal inblandning från läraren. Studien syftade till att avgöra om eleverna, efter att ha fått instruktioner om att implementera lässtrategier, skulle känna sig mer självsäkra i sin läsning och kunna navigera sin läsning med hjälp av olika strategier. Forskarna fann att inom RT är det avgörande för eleverna att delta i muntliga diskussioner i små grupper, medan läraren har en central roll i att underlätta dessa samtal. Syftet med dessa diskussioner är att låta eleverna diskutera och ställa frågor för att förbättra sin läsförståelse. Resultaten av studien visade att när lärare använde sig av reciprok undervisning var eleverna bättre rustade för att förstå och avkoda svåra ord och begrepp. De var också skickligare på att sammanfatta, ställa frågor och klargöra innehållet i texten. Bilici & Subasi (2022) hävdar att undervisning i lässtrategier genom detta tillvägagångssätt är mycket effektivt för att utveckla läsförståelsen, särskilt bland flerspråkiga elever med lägre nivåer av läsförståelse.

4.2.4 Multimodalitet som en arbetsmetod

Multimodalitet är en relevant arbetsmetod inom lässtrategier för dagens lärare, eftersom undervisningen i Sverige idag präglas av användningen av digitala verktyg. Marzban & Fábíán (2022) visar i sin studie att flerspråkiga elevers läsförståelse gynnas av en ökad användning av multimodala texter i undervisningen, där ljud och bild integreras. Genom att använda bilder i undervisningen för flerspråkiga elever förtydligar man bilden tillsammans med ordet. När man använder ljud kopplat till ord i undervisningen hjälper det eleverna att höra och uttala ordet korrekt när de själva ska läsa. Marzban & Fábíán (2022) studie visar även att elevernas avkodningsförmåga och förståelse för ord utvecklades med hjälp av bilder och digitala verktyg. I sin studie visar Marzban & Fábíán (2022) att inkluderingen av multimodala texter är nödvändig för att effektivt främja läsförståelse, underlätta avkodning och bidra till utvecklingen av flerspråkigas ordförråd inom ramen för läsundervisningen. I enlighet med Marzban & Fábíán (2022) så framhåller Yan & Cai (2022) i sin studie att användning av multimodala verktyg så som bilder, böcker

och filmatisering av texter erbjuder möjligheter att öka läsförståelsen hos flerspråkiga elever.

5. Slutsatser och diskussion

I denna del av kunskapsöversikten genomförs en reflektion och problematisering baserat på de presenterade resultaten. De centrala teman som framkommit i kunskapsöversikten kommer att analyseras här. Förslag till framtida forskning kommer även att lyftas i denna del.

5.1 Resultat kopplad till frågeställning

Resultatet från de tio utvalda studierna i denna kunskapsöversikt visar att arbetet med lässtrategier har en betydande inverkan på flerspråkiga elevers läsförståelseförmåga. Alla studier som behandlar undervisning i lässtrategier visar positiva resultat för elevers läsning. Tobia & Bonifacci (2020) framhåller att användning av lässtrategier förutsätter både kognitiva och metakognitiva förmågor. Metakognitiva och kognitiva förmågor måste utvecklas på ett adekvat sätt och justeras efter elev och texttyp. Othman m.fl. (2014) nämner att när flerspråkiga elever använder sig av metakognitiva lässtrategier så höjs deras motivation och eleven får ökat självförtroende, och detta i sin tur främjar elevernas verbala förmågor till att kunna resonera och integrerar i sociala sammanhang.

Resultatet visade att flerspråkiga elevers läsförståelse ökar vid tillämpandet av lässtrategier som omläsning, användning av bakgrundskunskaper samt textuella och morfologiska ledtrådar. Lindholm (2019) nämner att lässtrategin omläsning tillåter eleverna att revidera och gå tillbaka i texten för att klargöra sin uppfattning och reda ut svårförstådda ord. Användning av bakgrundskunskaper tillåter elever att använda sina tidigare kunskaper och sammankoppla dessa till nya, detta kan i sin tur underlätta läsförståelsen (Lyngfelt, 2017, Lindholm, 2019). Lindholm (2019) hävdar även att lässtrategierna morfologiska och textuella ledtrådar hjälper ökandet av flerspråkiga elevers läsförståelse genom att eleverna får större förståelse för ordets betydelse genom analysering av ordets beståndsdelar och struktur. Lindholm (2019) visar även att eleven använde informationen i texten för att förstå ord och begrepp.

Undervisningen av lässtrategier är sammankopplad med lärarens kompetens för att effektivt förmedla och lära ut användningen av lässtrategier till eleverna. Yan & Cai (2022) studie framhåller att kollegial samverkan är en betydande faktor för att främja flerspråkiga elevers läsförståelse. Genom kollegial samverkan hävdar Yan & Cai (2022) att lärarna sinsemellan kan dela erfarenheter med varandra vilket leder till att lärarna kan dra nytta av varandras framgång och erfarenheter. Samarbetet med andra lärare bidrar till att en lärare kan öka sin kompetens och förbättrar sin undervisning. För elever med lägre nivåer av läsförståelse så framhåller Bilici & Subasi (2022) studie att Reciprocal teaching som arbetsmetod är ett effektivt sätt för att främja flerspråkiga elevers läsförståelse. Bilici & Subasi (2022) visar i sin studie att genom social samverkan kan eleverna ta nytta av varandras kunskaper och erfarenheter genom att de hjälper varandra att förstå och tolka textinnehållet på ett bättre sätt. Kunskapsöversiktens resultat visar att lärarens användning av multimodalitet är ett effektivt tillvägagångssätt för att öka flerspråkiga elevers läsförståelse. Marzban & Fábíán (2022) framhåller i sin studie att elever visar sina metakognitiva förmågor i tidig ålder och genom multimodala verktyg kan lässtrategier presenteras för yngre elever.

5.2 DISKUSSION

Enligt Skolverket (2022) är läsning en grundläggande färdighet som är nödvändig för elever för att kunna ta till sig information och öka sin förståelse i olika ämnen. När läsning är integrerad i undervisningen så kan eleverna utveckla sin förmåga att tolka och analysera texter. Skolverket (2022) nämner också att läsning utgör en central del i att elever utvecklar kommunikativa förmågor och lär sig uttrycka sig i skrift som är en viktig färdighet för akademisk framgång.

Fatih & Afzali (2020) belyser att implementering av lässtrategier i undervisningen för flerspråkiga elever utvidgar deras läsförståelse. Fatih & Afzali (2020) framhåller också om lässtrategier används felaktigt, det vill säga om eleven använder fel strategi vid läsandet av en specifik text så leder det till att eleven misslyckas att förstå textens innebörd. Lärare kan konkret arbeta med lässtrategier för flerspråkiga elever genom att implementera olika metoder och tekniker i undervisningen. Detta kan inkludera att erbjuda stöttande moment som ger eleverna olika verktyg för att förstå texten och tänka strategiskt vid läsning. Om lärarens kompetens brister i att undervisa om lässtrategier och eleverna inte får kunskap om hur de ska använda de olika lässtrategierna, kan detta ha långsiktiga konsekvenser för elevernas läsförmåga. På långsikt kan eleverna som inte får undervisning i lässtrategier få svårigheter med att hantera avancerade texter och detta kan påverka elevernas läsförmåga i olika ämnesområden. De svårigheter som eleverna kan stå inför i framtiden kan vara en begränsad läsförståelse, svårigheter med att tolka olika texter och bristande ordförrädsutveckling. Valet av texter bör göras med hänsyn till elevernas förkunskaper och kunskapsnivå för att främja en effektiv lärandeprocess.

Kunskapsöversiktens resultat betonar vikten av att vi som lärare tillämpar en mångfald av lässtrategier i undervisningen för att öka flerspråkiga elevers läsförståelse. Tobia & Bonifacci (2020) betonar att det är viktigt för läraren att guida eleverna i hur de ska använda lässtrategier i relation till olika texttyper. Detta innebär att vi som framtida lärare måste investera i vår kompetensutveckling för att kunna erbjuda eleverna det stöd de behöver för att utveckla sina läsförmågor. Det är väsentligt för läraren att vara flexibel och anpassa sina undervisningsmetoder efter elevernas individuella förutsättningar och behov. Lindholm (2019) betonar att valet

av texter bör göras med hänsyn till elevernas förkunskaper och kunskapsnivå för att främja en effektiv lärandeprocess. Baserat på våra tidigare erfarenheter under vår skolgång är undervisningen i lässtrategier inte en vanlig del i skolverksamheten. När vi själva ska undervisa tar vi med oss insikten om vikten av att vara medvetna vilka lässtrategier som mest effektivt gynna flerspråkiga elevers läsförståelse, samt hur vi som lärare kan arbeta med dessa lässtrategier och undervisningsmetoder.

5.3 Förslag till framtida forskning

En konsekvens för den kommande yrkesprofessionen, särskilt för lärare och andra pedagoger, är att det finns ett ökat behov av att integrera effektiva lässtrategier och stöttande undervisningsmetoder i undervisningen för att stödja flerspråkiga elever. Detta kan innebära att lärare behöver ytterligare kompetensutveckling för att kunna implementera dessa strategier på ett effektivt sätt.

För vidare forskning skulle det vara intressant att undersöka mer specifika metoder för att implementera lässtrategier i undervisningen och hur dessa kan anpassas för olika nivåer av språkkunskaper hos flerspråkiga elever. Dessutom kan en fördjupad analys av individuella skillnader och behov hos flerspråkiga bidra till en mer differentierad och anpassad undervisning. Ett examensarbete skulle kunna fokusera på att utvärdera effekterna av konkreta undervisningsstrategier för att främja läsförståelse och användning av lässtrategier hos flerspråkiga elever. Dessutom skulle en närmare granskning av hur lärarutbildningen kan förbättras, för att inkludera kompetenser som är särskilt relevanta för undervisning av flerspråkiga vara av intresse.

5.4 Metoddiskussion

Vår kunskapsöversikt har huvudsakligen baserats på internationella studier, vilket har gett oss en bredare förståelse för skolverksamheter runt om i världen. Om vi hade inkluderat fler svenska studier i vår översikt hade resultatet kunnat eventuellt sett annorlunda ut. De inklusions- och exklusionskriterier som vi har använt har styrt vilka artiklar som vi har valt ut, vilket i sin tur har påverkat resultatet. En studie fick i sent skede bytas ut mot en annan, med anledning av att den borttagna studiens resultat inte var tillräckligt bra sammanhängande med kunskapsöversiktens teman och inriktning. Metoden för urvalet av våra studier har varit strukturerad och reflekterande. Genom att våra utvalda studier är både kvalitativa och kvantitativa har vi kunnat ge en mer omfattande och grundlig översikt. Våra kvantitativa studier har möjliggjort jämförelser och analyser i relation till kunskapsöversiktens frågeställning. Detta har stärkt studiernas trovärdighet, men det som kunskapsöversikten hade kunnat inkludera mer är elevperspektivet. Under de senaste tio åren har svenska elever visat sämre resultat i läsförståelse. Därför har vi fokuserat på forskning från de senaste tio åren. Med tanke på att vi utbildar oss till grundskolelärare för årskurserna 4–6 har vi valt att begränsa studierna till dessa årskurser.

Referenser

Acosta, K. (2019). The Reading Comprehension Strategies of Second Language Learners: A Spanish-English Study. 57–85.

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1214282.pdf>

Bilici, Ö. U, & Subasi, G. (2022). EFL Learners Metacognitive Awareness of Global Reading Strategies and L2 Reading Comprehension Skills: The Efficacy of Reciprocal Teaching, 22 (2), 170-185.

<https://web-p-ebshost-com.proxy.mau.se/ehost/detail/detail?vid=4&sid=6dec01e6-4e83-41e6-81ea-0c776a4f7fd7%40redis&bdata=JkF1dGhUeXBIPWNvb2tpZSxpcCxzaGliJmxvZ2luLmFzcCZzaXRIPWVob3N0LWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=EJ1359300&db=eric>

Braun, V, & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 77–101.

<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Fathi, J, & Afzali, M. (2020). The Effect of Second Language Reading Strategy Instruction on Young Iranian EFL Learners' Reading Comprehension. International Journal of Instruction. 13(1), 475-488.

[10.29333/iji.2020.13131a](https://doi.org/10.29333/iji.2020.13131a)

Lindholm, A. (2019). Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet. Nordand: nordisk tidsskrift for andrespråksforskning. 14(1), 69–92

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/60056/gupea_2077_60056_3.pdf;jsessionid=C643F234AC5B39D265E303BA4E4DD2A5?sequence=3

Lyngfelt, A. (2017). Reading in your first and second language. On the use of prior knowledge when processing fictional texts at school. Social Sciences and Education Research. 4 (2) 78–99.

<http://sserr.ro/wp-content/uploads/2017/12/4-2-78-99.pdf>

Moir, T., Boyle, J. & Woolfson, L. (2020). Developing higher-order reading skills in mainstream primary schools: A metacognitive and self-regulatory approach. *British educational research journal*. Vol. 46, No. 2, 399–420.

<https://web-p-ebSCOhost-com.proxy.mau.se/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=1410330d-502a-451c-b42d-55219dcd6c33%40redis>

Marzban, S & Fábíán, G (2022). Second language learners' reading strategies. The case of intersemiotic relations. 18, 392–409.

https://argumentum.unideb.hu/2022-anyagok/marzban_fabian.pdf

Othman, Y., Mahamud, Z & Jaidi, N. (2014). The Effects of Metacognitive Strategy in Reading Expository Text. *International Education Studies*; Vol. 7, No. 13, 102–111 <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v7n13p102>

Skolverket. (2022). PISA 2022 15-åringars kunskaper i matematik, läsförståelse och naturvetenskap.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=12177>

Skolverket. (2022). Läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshem: lgr22. <https://www.skolverket.se/getFile?file=9718>

Skolverket. (2023). Stärk elevers språkliga förmåga. <https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../skolbibliotekarie/stark-elevers-sprakliga-formaga>

Skolverket. (2016). Att läsa och förstå.

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/kunskapsoversikter/2016/att-lasa-och-forsta>

Tobia, V. & Bonifacci, P. (2020). Look back at text or rely on memory? Efficacy of reading comprehension strategies in good and poor oral comprehenders. *Journal of Research in Reading*, Volume 43, Issue 4, 536–555

<https://onlinelibrary-wiley-com.proxy.mau.se/doi/full/10.1111/1467-9817.12328>

Yan, J. & Cai, Y. (2022). Teachers' Instruction of Reading Strategies and Primary School Students' Reading Literacy: An Approach of Multilevel Structural Equation Modelling. *Reading and Writing Quarterly*, 38(2), 139–155.

<https://www-tandfonline->

[com.proxy.mau.se/doi/full/10.1080/10573569.2021.1923100](https://www-tandfonline-com.proxy.mau.se/doi/full/10.1080/10573569.2021.1923100)

Bilaga 1

Författare och år	Titel	Databas
Lindholm, Anna (2019)	Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet	Libsearch
Fathi, Jalil & Afzali, Maryam (2020)	The Effect of Second Language Reading Strategy Instruction on Young Iranian EFL Learners' Reading Comprehension	ERIC
Yan Jing & Cai Yuyangs (2022)	Teachers' Instruction of Reading Strategies and Primary School Students' Reading Literacy: An Approach of Multilevel Structural Equation Modelling	Swpub
Tobia, Valentina & Bonifaccis Paola (2020)	Look Back at Text or Rely on Memory? Efficacy of Reading Comprehension Strategies in Good and Poor Oral Comprehenders	ERIC

Othman, Yahya, Mahamud, Zamri & Jaidi, Noradinahs (2014)	The Effects of Metacognitive Strategy in Reading Expository	ERIC
Bilici, Ozlem Utku & Subasi, Gonca, (2022)	EFL Learners' Metacognitive Awareness of Global Reading Strategies and L2 Reading Comprehension Skills: The Efficacy of Reciprocal Teaching	ERIC
Acosta, Karen (2019)	The reading comprehension strategies of second language learners: A spanish- english study	ERIC
Marzban, Sheida & Gyöngyi, Fábián (2022)	Second language learners' reading strategies. The case of intersemiotic relations	Libsearch
Taryn Moir, James Boyleb & Lisa M. Wolfson (2020)	Developing higher-order reading skills in mainstream primary schools: A metacognitive and self-regulatory approach	ERIC
Lyngfelt, Anna (2017)	Reading in your first and second language. On the use of prior knowledge when processing fictional texts at school	Libsearch